

V KRÁLOVSTVE
STRATENÝCH DUŠÍ
A MŔTVÝCH TIEL

Vyhrajte ZÁJAZD DO NÓRSKA!

1. cena: Zájazd s cestovnou kanceláriou

⇒ BUBO

do Nórska (Nórsko - zlatý trojuholník)
pre 1 osobu + 50 % zľava pre ďalšiu osobu

JO NESBØ
KRÁĽ MESTA OS

İKAR

JO NESBØ

KRÁL' MESTA OS

JO NESBØ
KONGEN AV OS

Copyright © Jo Nesbø 2024

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © 2024 by Jozef Zelizňák

Jacket design © 2024 by Emil Křížka

Slovak edition © 2024 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-9731-9

Každý má nejakú slabinu. To mi vštepoval už otec, keď ma učil boxovať. Bol som menší od ostatných chlapcov, ale otec mi ukázal, že aj ten najobávanejší súper má die-ru v obrane, miesto, čo necháva nekryté, chybu, ktorú je odsúdený opakovať. Okrem toho ma naučil, že nestačí len nájsť to miesto, človek musí mať aj dostatočne chladné srdce, aby ho bez váhania využil. A práve v tom spočívala moja slabina. Srdce, ktoré krváca pre ľudí ako ja a vníma každú ľudskú slabosť ako svoju vlastnú. Ale zápasil som s tým a časom aj moje srdce vychladlo. Dnes si trúfnem povedať, že je ako ľadová, dávno vyhasnutá sopka, ktorá naposledy vybuchla pred ôsmimi rokmi. Aj vtedy zostalo moje srdce chladné. Prinajmenšom natoľko, aby som sa stal vrahom.

Takto som uvažoval v osloskej štvrti Kjelsås na schodoch vily s garážou a jabloňovým sadom vo farbách jesene. Som vrah.

Bola sobota, takmer osem hodín večer, keď som palcom stlačil zvonček. Pri zvončeku som si na keramickom srdiečku prečítal maľovaný nápis zdobený smajlíkom: *Tu žije rodina Haldenovcov.*

Neviem, či som si pripomenul svoj údel vraha, lebo ma premkli výčitky svedomia. Možno som sa chcel iba uistiť,

že to zvládnem, veď som už spáchal aj horšie veci. Srdce sa mi rozbúšilo, keď som zachytil kroky zvnútra. Teraz sa upokoj. Ser na všetko a budeš v pohode. Dvere sa otvorili.

„Dobrý večer?“

Vysoký muž bol oveľa vyšší než mojich meter sedemdesiatpäť. Štíhly, takmer chudý. Sivé vlasy, mladá tvár. Mal štyridsaťjeden rok, to som si overil. Na chodbe za ním som si všimol na vešiakoch dva detské overaly a veľké aj malé topánky v typicky organizovanom chaose rodín s malými deťmi. Podľa informácií z katastra nehnuteľností na internete vlastnili tento dom štyri roky. Hádal som, že dom si vypýtala manželka Benta Haldena s argumentom, že rodina potrebuje viac priestoru s príchodom dieťaťa číslo dva. Aspoň tak som si to vysvetlil z jej profilu na instagrame. On by radšej býval vyššie v kopcoch, aby mal bližšie k bežeckým a bežkáckym tratiam. Google mi našiel jeho meno v zozname účastníkov rôznych miestnych pretekov v bežeckom lyžovaní aj orientačnom behu. Poslednú účasť si zapísal pred niekoľkými rokmi, takže na tréning mu zostávalo oveľa menej času, než zamýšľal. Čiastočne preto, že dve deti sú viac než dvakrát jedno, ale v prvom rade si firma, ktorú založil s kolegom Jonom Fuhrom, vyžadovala viac – nie menej – práce, než mal v pôvodnom postavení zamestnanca. To som len hádal, ale prekvapilo by ma, keby som sa netrafil. Ich spoločnosť GeoData poverili mapovaním geologických podmienok v okolí tunela Todde v súvislosti s prekládkou cesty, ktorá od nepamäti viedla cez Os oveľa skôr, než ju v roku 1931 klasifikovali ako štátnu cestu.

Navlhčil som si pery.

„Som Roy Opgard. Nevieš, či si ma pamätáte.“

Snažil som sa o žoviálny výraz sedliaka v meste. Nie je to moja špecialita, obávam sa, že aj vtedy vyzerám ako Roy.

Trochu temný, uzatvorený, rezervovaný. Našťastie, zdá sa, že práve takému človeku Nóri dôverujú, lebo si myslia, že medzi plachosťou, spoločenskou neohrabanosťou a úprimnosťou jestvuje súvislosť. Veď aj ja si to myslím, takže je to fér.

Bent nahlas vydýchol čosi medzi *áno* a *neviem*.

„Opravoval som vám auto, keď ste boli služobne v Ose,“ pomohol som mu.

Bent prudko mávol rukou. „Veď jasné! Odviedli ste skvelú prácu!“ Potom sa mu čelo zvrástilo. „Ešte vám ne-nabehli peniaze?“

„Už dávno,“ pokúsil som sa o úsmev. „Ospravedlňujem sa, asi som sa mal vopred ohlásiť, ale toto je náš vidiecky štýl, chápete, skrátka zazvoníme človeku pri dverách. Práve som pristál, bol som v Poľsku, a keď už som v meste, uvedomil som si, že mám v aute niečo vaše. Nech sa páči.“

Podstrčil som mu to pred oči. Bentovi však lesklá kovová vec očividne nič nehovorila.

„Našiel som ju, až keď som vám vrátil auto. Zabudol som ju namontovať späť. Auto jazdí aj bez nej, ale oveľa lepšie s ňou. Kde ho máte?“

„Auto? Teraz? Bože dobrý, toto zvládnem namontovať aj sám. Stačí, keď mi prezradíte, kam to patrí.“

„Ako to chcete namontovať?“

Bent sa na mňa pozrel. Usmial sa a zavrtel hlavou. „Veru, máte pravdu.“

„Zaplatili ste mi za prácu, ktorú som neurobil poriadne, a náprava mi zaberie päť minút. Kde...?“

„V garáži,“ ustúpil Bent, vyzul sa z papúč, z háčika zvesil kľúče od svojho audi a začal si obúvať tenisky. „Camilla! Zbehnem do garáže!“

Odpoveď sa ozvala odkiaľsi z domu. „Ideme uložiť Sigurda.“

„Začni, ja budem čítať!“

„Máte deti?“ spýtal sa Bent do škrabotu kamienkov na štrkovom chodníku vedúcom k veľkej bielo natretej garáži. Zaskočil ma tou otázkou, preto som len zavrtil hlavou, snažiac sa nemyslieť na to, že by už mala sedem. Nevieam, kde som vzal, že by sa nám narodilo dievča, ale moje presvedčenie zo dňa na deň rástlo. Prehltol som hrču v hrdle. Každým rokom sa o čosi zmenšovala, odmietala však celkom zmiznúť.

„Takže prevádzkujete autoservis v Ose?“

„Nie, už dávno sme zatvorili. Ale som vyučený automechanik a občas si zoberiem auto len tak pre zábavu. Udržiam v prevádzke čerpaciu stanicu hneď vedľa.“

Zastavili sme pred garážou a Bent vytiahol z vrecka kľúče. Brána sa automaticky otvorila. Videl som, že ide o mimoriadne drahý model. Bent Halden by si dnes zrejme vybral inak.

„Áno, už si spomínam. Hovoril mi to jeden tamojší rodák, ktorý mi dal na vás tip. Ste brat... toho...“

„Carla Opgarda,“ doplnil som.

„Presne tak.“ Bent sa zasmial a vošli sme dnu. „Kráľa Osu.“

Cítil som, že si okamžite uvedomil, ako povýšenecky to znie. Akoby Os bola zasraná diera, kde sa Carl nadrapuje ako smiešny vládca. Kráľ na hnojisku.

„Nemyslel som to tak... Len som pochopil, že tam väčšinu vlastní.“

„Vlastní väčšinu firmy Os Spa. Otvoríte mi auto?“

„Aha, potom vlastne je kráľ Osu, však?“

Sadol som si za volant a Bent zaujal miesto spolujazdca. Vytiahol som skrutkovač, odklopil som panel pod volantom a začal som ním točiť. Bent ma sledoval s hraným záujmom.

„Ako je to teda?“ spýtal som sa, kým som presúval káble. „Z predbežnej správy chápem, že vám sa zdá hora pri Todde v poriadku.“

„Presne tak.“

„Rozumiem. Do akej miery ste si istí?“

„Dost' istí.“

„A to sa dá pri hore, do ktorej nevidíte?“

„V zásade áno. Samozrejme, interpretácia seizmických údajov vždy zostáva do určitej miery na človeku.“

„A tie interpretujete vy – teda vy osobne – a prezentujete v podobe záverov, však?“

„V istom zmysle áno. Aj s mojím partnerom.“

„S Jonom Fuhrom.“

„Áno. S Jonom sme hlavní geológovia.“

„Vy vlastníte šesťdesiat percent firmy, on štyridsať, čo urobíte, keď sa nedohodnete?“

„Páni, vy ste si o nás slušne zistili. Ako...“

„Stačilo mi nahliadnuť do obchodného registra. Nedávno som potreboval skontrolovať účty jednej americkej spoločnosti, ktorá vyrába zvončekové dráhy. A poriadne som sa pritom zapotil. Vtedy som si opäť uvedomil, ako prirodzene v Nórsku vnímame transparentnosť. Sme taký dôverčivý národ, že podľa Američana to hraničí až s naiivitou. Ale práve preto si navzájom dôverujeme, lebo všetko o sebe vieme. Je to ako na dedine. V Ose vieme každý o každom všetko. Takmer všetko. Nie že by sme sa všetci milovali, ale považujeme za samozrejmé, že človek do veľkej miery hovorí pravdu. Tak ako nórska správa ciest verí, že vami vyvodený záver bude pravdivý.“

„Máme slušné renomé.“

„Ale menej slušný hospodársky výsledok.“ Zdvihol som zrak a ospravedlňujúco som sa usmial. „Minimálne podľa obchodného registra.“

Bent mi opätoval úsmev o čosi silenejšie. „Počas pandémie sa všetko zastavilo. O čo vám vlastne ide?“

Chvíľu som sa opäť sústredil na prácu. „Zaujímalo by ma, nakoľko ste si istí, že možno vyvrátať tunel pri dodržaní rozpočtu, ktorý tvorí podklad rozhodnutia o preložení štátnej cesty. Povedzme na stupnici od jeden do desať.“

„Fíha,“ vydýchol Bent. „Takých osem. Deväť, ak si povieme, že by sa to nemalo predražiť dvojnásobne.“

„Prečo nie desať?“

Len sa na mňa mlčky pozrel.

Zdvihol som skrutkovač. „Čo potrebujete, aby ste zmenili názor?“

„O čo vám ide... Roy, dobre si pamätám?“

Usmial som sa. „Ospravedlňujem sa, Bent. Otázky som si požičal z techník presvedčania, ktoré sa opierajú o dlhoročný vedecký výskum. Vtedy treba klásť otázky a nechať človeka, aby sa sám presvedčil, že máte pravdu. Viem to z knihy, ktorú mi venoval brat, on sa venuje takýmto veciam.“

„Presvedčaniu?“

„Presne tak. Pri predaji projektov a podobne. Vyzná sa v tom.“

„Takže ste mi prišli niečo... predať?“

„Aj tak sa to dá povedať. Ibaže nehodlám zjednávať.“

„Naozaj?“

„Áno. Radšej vás presvedčím staromódnym spôsobom. Dám vám a vášmu partnerovi dvanásť miliónov nórskeho korún, ak do správy uvediete, že neodporúčate ten tunel stavať.“

Zavládlo ticho.

„Snažíte sa ma podplatiť?“ spýtal sa Bent.

Prikývol som.

„Priznávam, že áno. Je to nepekný výraz, ale v tomto kontexte asi lepší nenájdeme.“

Bent sa neveriacky uškrnul.

„A prečo si, preboha, myslíte, že uspejete?“

„Po prvé, použili ste prítomný čas.“

„Čože?“

„Keby ste tú predstavu rezolútne odmietli, povedali by ste: Prečo ste si, preboha, mysleli, že uspejete? V tej knihe sa píše niečo podobné. Ako výber slov často prezradí náš postoj, skôr než si ho sami uvedomíme.“

Bent zagúľal očami. „A po druhé?“

„Prosím?“

„Povedali ste po prvé.“

„Ach áno!“ Otvoril som priečinok spolujazdca, vytiahol som technický preukaz a strčil som mu ho pred oči. „Preštudoval som si ho, keď som opravoval auto. Podľa tejto informácie auto nevlastníte. Len si ho prenajímate na firmu. Lízing je finančne na hovno, však?“

„No a čo?“

„Všimol som si aj tri nezaplatené pokuty po lehote splatnosti. Bent, to všetko ma utvrdzuje v názore, že vy aj vaša firma máte problém s cash flowom.“

„A z toho usudzujete, že ma možno podplatiť? Počúvajte, Roy. Radšej nechám firmu skrachovať, než by som mal porušiť zákon.“

Zvýšil hlas, ale predpokladal som, že svoje morálne rozhorčenie iba hrá. Pokýval som hlavou, akoby som uvažoval o jeho námietke.

„Naozaj tým porušíte zákon? Nikto presne nevie, čo sa nachádza v tej hore. Možno voda. Alebo uvoľnená hornina. Osem z desiatich, fajn, zostáva teda dvadsaťpercentné riziko, že predbežná správa sa mylí. To nie je málo, súhlasíte? Ja vám iba navrhujem, aby sme sa na to pozreli z trochu iného uhla a zistili, či jestvujú aj iné možné interpretácie údajov. Je to tak?“

Bent neodpovedal.

„Súhlasím, môžete nechať zbankrotovať firmu, ale nie svoju rodinu.“

Kývol som smerom k vile. Šklbnutie v jeho oku mi prezradilo, že som ju našiel. Slabinu. Rodina. To bolo aj moje slabé miesto. Zahnal som však všetok ozývajúci sa súcit, srdce zostalo chladné.

„Kontroloval som aj kataster,“ pokračoval som. „Dom máte založený do poslednej tehly. A to isté platí aj pre vášho partnera. Zrejme ste museli investovať, keď ste zakladali firmu.“

Bent nepohol hlavou, ale povedal by som, že prikývol pohľadom.

„A potom prišla pandémia,“ vzdychol som si. „Veru, ešte šťastie, že nebudete mať problém presvedčiť Jona, aby sa pridal.“

Bentovi sa rozšírili zreničky. „Vy ste sa zbláznili. Jon je...“

„... v minulosti odsúdený za spreneveru,“ prerušil som ho. „A za násilie.“

Bent v šoku zabudol zatvoriť ústa.

„Aj rozsudky sú v Nórsku verejné,“ vysvetlil som mu. „On sa vám s tým nezdôveril? Išlo síce o malé peniaze, ako študent pracoval v bare, ale odsúdili ho na šesť mesiacov podmienčne. Takže mu to nie je cudzie. Preto som prišiel za vami, Bent. Vy to s ním preberiete. Nemali by ste mať problém.“

Bent prehltol. Potom sklonil hlavu a zadíval sa do podlahy. V zásade pôsobil rezignovane. Nezabúdala som však na otcove spomienky, ako v Amerike krotili kone. Najdesivejší moment prichádzal v okamihu, keď to vyzeralo, že kôň sa vzdal a úplne zastal. Práve vtedy musel človek zbystriť pozornosť s vedomím, že bude ešte jeden skok.

„Hneď zajtra môžem nechať skrachovať firmu a do hodiny si nájdem prácu geológa,“ začal Bent. „A finančne si polepším.“

Vedel som, že neklame. A zároveň som si uvedomoval, že jeho neženie plat. Chcel tvoriť niečo sám, byť svojim vlastným pánom. Keď sa ma pýtal na ten autoservis, ledva som sa udržal, aby som nepovedal, že ho vlastním. A dodal som, že prevádzkujem čerpaciu stanicu, nie že ju vlastním. Pretože to znie naduto a chvastúnsky. Pamätám si, ako sa ma Carlova priateľka Mari pýtala, prečo sme takí rozdielni, prečo sa nevyťahujem ako môj brat. Vysvetlil som jej, že asi preto, lebo si pripadáam dosť dobrý, aký som. Jasný, že som klamal. Ja si totiž ani náhodou nepripadáam dosť dobrý. Sám v sebe, vo svojej hlave som zasraný vazal a sedliak. Dyslektik, sociálne tupý samotár bez znalostí a schopností s výnimkou tých, ku ktorým som sa dopracoval sám v malej horskej dedine. A môj brat mal všetko čo ja nie. Ľahko sa učil, vedel to s dievčatami, šlo mu to s ľuďmi všeobecne.

Carl nikdy nepotreboval čítať knihu o technikách predaja, aby vedel, ktorý gombík kedy stlačiť, on sám bol tou knihou.

„Dôvera je niečo pozitívne,“ zmenil som tému a zatlačil panel pod volantom späť na miesto. „Nič lepšie v Nórsku nemáme, dôvera má väčšiu hodnotu než ropa. A preto úradníci budú veriť vašej správe. Rovnako ako dôverovali správe o počasí, ktorá im tvrdila, že v Hurume je toľko a toľko dní hmla, a rozhodli sa preto presunúť hlavné letisko z Osla do Gardermoen. Spomínate si? Písal sa rok tisícdeväťstodeväťdesiatštyri. Veľká časť podnikateľskej komunity presadzovala Gardermoen. A zrazu ten inžinier – Wiborg – začal vystrájať, tvrdil, že merania sú nesprávne. A čo sa stalo? Dva dni predtým, ako mal svoje merania predložiť parlamentu, zomrel. Povedali, že spáchal samo-

vraždu. Nikto však nedokázal vysvetliť, ako mohol sám a nahý vypadnúť cez dvojité sklo okna svojej hotelovej izby na štvrtom poschodí.“

Bent nevedel prestať žmurkať. Neskrývam, že mi bolo toho chlapa ľúto. Rovnako som kedysi svojím spôsobom ľutoval tých, ktorí robili problémy na tancovačke v Årtune, lebo Carl flirtoval s ich dievčatami. Niet divu, že žiarlili. Zvyčajne neboli miestni a nemohli tušiť, že Carl má staršieho brata – síce menšieho –, ktorý ich čoskoro zderie. Vymláti z nich dušu. Nebavilo ma to vtedy, nepriťahuje ma to ani teraz. Jednoducho som to musel urobiť. Pre rodinu.

Bent vypustil vzduch z pľúc a zadíval sa cez čelné sklo na dvere do garáže. Áno, uvedomoval si, že je v zajatí. Jasné, že som mu nehrozil násilím ani smrťou, akurát som mu ponúkol ďalší argument v diskusii, ktorú sa chystal ten večer viesť sám so sebou. Aby si mohol povedať, že ho neovládla chamtivosť, iba sa bojí o svoje zdravie. Bol vybavený? Mohol som to tu odpískať? Úprimne som v to dúfal. Za nič na svete som totiž nechcel vytiahnuť z rukáva posledný tromf – akoby náhodou spomenúť meno jeho manželky a dvoch detí a ktorú škôlku a školu navštevujú.

Okrem toho, keď do záležitosti zatiahnete rodinu, nikdy neviete odhadnúť ďalší vývoj.

Nadvihol som tú kovovú vec.

„Páni,“ pozrel som na ňu prekvapene. „Očividne som ju zasa zabudol vložiť na miesto.“

2/

Môže sa vrahom stať hocikto? Alebo majú niektorí – teda väčšina z nás – duševnú alebo morálnu zábranu, ktorá im bráni siahnúť na život? Nehovorím o zabíjaní v sebaobrane alebo v návale emócií, ale o tom, či môžete prinútiť obyčajných dobrých ľudí, ako napríklad Benta Haldena, aby chladnokrvne zabili svojho blízkeho s jediným motívom zlepšiť a zjednodušiť si vlastný život. O týchto veciach som premýšľal, keď som sa so svojím Volvom V60 predieral tmou.

Cesta z Osla do Osu ako zvyčajne trvala neskoro večer kratšie. Sotva prešla polnoc, keď som odbočil na krajinu a zastavil na hrebeni, odkiaľ sa cez deň otvára pohľad na vstupnú tabuľu obce aj časť dediny pri Budalskom jazere. Os je v skratke dedina približne s tisícovou obyvateľov, pričom v okolí ich žije celkovo tritisíc. Leží v nadmorskej výške šesťsto metrov, letá sú tu krátke, ale horúce a suché, zatiaľ čo zimy tuhé a intenzívne. Samotná obec a väčšina fariem – pretože ide o poľnohospodársku pôdu – ležia chránené v doline, zatiaľ čo iné statky – napríklad Opgard – na stráňach s množstvom pasienkov a minimálnym podielom obrábanej pôdy. Klišé, že tunajší ľudia sú tvrdí a mlčanliví, aby sa naučili prežiť v drsnom prostredí, nemá

ďaleko od pravdy. Možno práve to vytvára atmosféru, ktorá balansuje medzi úprimnou, vrúcnou solidaritou a klaustrofobickou kultúrou klebiet a závidia.

Hlavný biznis sa tu spája s cestovným ruchom, predovšetkým s predajom pozemkov pod letné chatky, kúpeľmi a kempingom, ktorý takisto ponúka ubytovanie v chatkách. Kým nestáli kúpele Os Spa a Carl sa ešte nestal miestnym kráľom, opraty držal v rukách Willum Willumsen, vlastník predajne ojazdených áut a chatiek v kempe. Starosta Aas, ktorý tu odnepamäti vládol za Stranu pracujúcich, až kým sa sám nerozhodol odísť do dôchodku, zostáva sivou eminenciou, ktorej musí nový starosta načúvať.

Nad Ottertindským štítom visel bledý mesiac, oblohu posiali hviezdy. O hviezdach toho veľa neviem, vesmír je pre mňa príliš veľký a priveľmi ďaleko. Ale keby tu so mnou v aute niekto sedel, o Ose by som mu porozprával veľa. Presne by som mu ukázal, či je ktorý dom, svetlá v krajine pod nami.

Na krátky okamih mi preplo, predstavil som si, že na mieste spolujazdca sedí ona a na zadnom sedadle s nami cestuje naše malé dievčatko. A ja im vysvetľujem, že tam, dievčatá, kde vidíte najviac svetiel, je hlavné námestie a to svetlo hore na kopci hneď nad ním je veľký dom, ktorý stavia strýko Carl.

Lenže som sa spamätal a vrátil do reality.

Bol som preč tri dni a už po dvoch som sa túžil vrátiť. Sám neviem prečo. V tejto dedine som prišiel o všetko. Ale možno som aj všetko získal. Nenávidel som toto miesto a zároveň som ho ľúbil. Koniec koncov, môže si človek priať niečo viac od rodného mesta?

Opäť som zaradil rýchlosť a odbočil na hlavnú cestu. Prišiel som k prvým domom, pokračoval popri svojej dielni a čerpacej stanici, vedľa Smittovej domu s oknami

špinavými od výfukových plynov a s obrovským plagátom na priečelí, ktorý propagoval strihanie vlasov a solárium spôsobom, čo v okoloidúcich budil dojem, že sa to deje súčasne.

O sto metrov ďalej stál kostol. Z bielych stien sa odlupovala farba, ale to tu bolo bežné. Dedinu podchvíľou zaplavila vlna zbožnosti a duchovného prebudenia, zakaždým zavládlo nadšenie, nasledovali zbierky do zvončeka a nový náter kostola. Kým diabol opäť nezískal prevahu, kostol neosirel a nezostal tmavý, už len zo stien sa ozývali niekdajšie modlitby a príbehy svätých. Na kostole aj na usmievavých potulných kazateľoch, ktorí sa odkiaľsi vynorili a zdržali sa niekoľko mesiacov, bolo čosi strašidelné. Akoby sa za tými dverami s krížom diali veci, o ktorých sa nikdy nehovorí. Teda popri všetkých tých úžasne škandalózných veciach, o ktorých sa klebetilo, ale pravdepodobne sa nikdy nestali.

Spomalil som v centre mesta – ak tak možno nazvať malé námestie –, spustil som okienko a zadíval sa smerom k podniku Voľný pád, k jedinému miestu, kam sa dalo v sobotu večer v Ose vyjsť. Spoznal som Erikov úhladný rukopis na tabuli. DJ ERIK. HAPPY HOUR KAŽDÚ HODINU. Basy zvnútra tlačili vzduch na ulicu, žúr sa asi vydaril, veľa zabávajúcich sa ľudí. Keď som kupoval Voľný pád za pár drobných od Erika Nerella, nepočítal som s tým, že v Ose zbohatnem na nočnom živote, jednoducho som ten podnik chcel. Jedného dňa – ak všetko pôjde podľa plánu – jeho hodnota výrazne stúpne. Bola to Erikova chyba, nevedel ten podnik správne viesť. Súčasťou dohody bolo, že Erik môže zostať naďalej pracovať. Na miesto novej manažérky som však zamestnal Julie, ktorá počas mojej neprítomnosti ukázala, že dokáže viesť čerpaciu stanicu. Zbavila sa biliardového stola, kúpila pec na pizzu a stroj na espresso a rozšírila ponuku piva na dvadsať značiek z celého sveta.

Otvorené bolo od desiatej do desiatej, v piatok a v sobotu do jednej. Skutočne to fungovalo, nijaká zlatá baňa, ale v Ose zrazu jestvoval život aj po piatej hodine, netreba podceňovať synergický efekt, ktorý môžu mať takéto veci.

V mesačnom svite som zbadal obrisy domu, do ktorého sa mal Carl po dokončení o pol roka sťahovať. Ľudia stavbu jednoducho nazývali Palác a naozaj tak vyzerala, tróniac na kopci ako v Springsteenovej piesni *Mansion on the Hill*.

Odbočil som doprava, minul som Nergard. Všimol som si – ako to vidiečania robia –, že na dvore za Simonovým domom stojí auto Grete Smittovej. Po úzkej kľukatej ceste som vyšiel na kopec. Odbočil som dole cez Japonskú zákrutu a napokon vybral aj Koziu. Zabočil som do dvora a zaparkoval medzi stodolou a malým obytným domom vedľa Carlovho BMW.

Opgard. Doma.

Carl ešte nespal. Neprezliekol sa ani z obleku, hojdal sa s pivom v otcovom starom kresle v zimnej záhrade. Otec si prial, aby inak skromný dom, ktorý postavil na horskom statku, mal americkú verandu. A mama zasa vymyslela, že by mala byť zasklená, a nazvala ju zimnou záhradou. To niečo vypovedá o ich pôvode. Mama pracovala ako slúžka a hospodárka v bohatej mestskej rodine a páčilo sa jej, keď veci zneli anglicky a na úrovni, aj našu hnojom páchnucu chodbu nazývala halou. Otec vyrastal na vidieku v Minnesote v prostredí cadillacov, metodistickej cirkvi a honby za šťastím a s Carlom nám dal stredné meno po dvoch republikánoch. Mne sa ušiel Calvin po prezidentovi Calvinovi Coolidgeovi a Carlovi Abel po Abelovi Parkerovi Upshurovi, ktorý zorganizoval anexiu Texasu.

Zo zimnej záhrady sa nám otváral výhľad na celú dedinu. Nemohli sme vidieť kúpele, ukryté za kopcom na západe, ale cesta k nim trvala peši cez naše pozemky len pätnásť minút. Rovnako dlho musel človek aj šoférovať do dediny a potom po asfaltovej ceste až k hotelu. Pýtal som sa Carla, prečo vždy chodí autom, veď keby používal nohy, možno by sa mu podarilo zhodiť pár kilogramov, ktoré sa naňho každým rokom nabaľovali, kým ja som neustále chudol. On však hlásal, že riaditeľ hotela má chodiť do práce s istou gráciou a kilogramy navyše mu pridávajú na statuse.

Prisadol som si k bratovi, vytiahol som žuvací tabak Berry portion a vložil si vrečko pod d'asno. Práve otec ma naučil, že tabak sa vkladá pod dolnú peru, nie pod hornú, ako to robia miestni. A tabak musí byť Berry, nie ten škan-dinávsky odpad pre plebs.

„Tak ako?“ prerušil ticho Carl.

„Uvidíme,“ odvetil som, vzal som z parapetnej dosky poslednú neotvorenú fľašu piva, vytiahol som z puzdra nôž a strhol vrchnák. Chutilo dobre. Prvá fľaša piva tak vždy chutí. Od Carla a otca som sa líšil smädcom po ďalších. Ja som bol ten zakaždým triezvy chalan a robil som Carlovi vodiča od chvíle, keď som dovŕšil vek, ktorý mi umožnil šoférovať, čo je v Ose o dosť skôr než legálny vek na získanie vodičského preukazu. Od svojich šestnástich som Carla a Mari vozil na tanečné zábavy v Årtune, vyčkával som, vypil som kolu, pobil som sa, odviezol ich domov. Mari sa s ním rozišla po tom, ako jej najlepšia kamarátka - Grete Smittová - vytárala, že mala s Carlom sex. Carl odišiel študovať do USA a po pätnástich rokoch sa vrátil domov s manželkou a plánom na výstavbu kúpeľov. Bolo to pred ôsmimi rokmi, jeho manželka už nebola medzi nami, ale hotel stál. Päťhviezdičkový horský hotel, zlatá baňa, pýcha dediny a jej jediný nárok na slávu.

„A čo si myslíš?“ Carl potlačil grgnutie.

Pokrčil som plecami. „Deväťdesiat miliónov korún za zvončekovú dráhu je veľa.“

„Ja sa pýtam na geológa. Prijal tú ponuku?“

„Neviem. Dal som mu čas na rozmyslenie.“

„Prosím? Znamená to, že váha?“

„To značí, že má, našťastie, morálne zábrany.“

„Našťastie?“

„Áno.“ Odpil som si piva. „Už teraz ho trápi svedomie. Neozve sa v ňom neskôr.“

„A to nám vyhovuje?“

„To vyjadruje, že keď ponuku prijme, nerozmyslí si to a nezmení názor. A keďže má morálne zásady, neprikývne, aby nás oklamal.“

„Občas by človek uveril, že ty si ten múdrejší z nás,“ uškrnul sa Carl, priložil si fľašu k perám a obrátil ju do seba.

Bol to vtíp, ale pravdivý. Málokto si myslel, že som múdrejší ako Carl.

„Dostali sme odpoveď z oddelenia bezpečnosti cestnej premávky,“ oznámil a vstal. „Pivo?“ Zdvihol som fľašu, aby som ukázal, že ešte mám. O chvíľu som počul, ako sa v kuchyni otvorili a zatvorili dvere chladničky.

Typická Carlova dramaturgia. Načatie témy a potom pauza, aby očakávanie rástlo. Možno to fungovalo, keď predával nové projekty, ale ja som si už zvykol, takže ma to nevzrušovalo ani som nebol netrpezlivý či podráždený. Počul som, ako otvára fľašu, pohľad mi skĺzol ku Kozej zákrute. Zalieval ju mesačný svit. S nórskou správou ciest sme už roky diskutovali, kde presne sa končí verejná cesta a kde sa začína naša súkromná. Zastávali sme názor, že ich úlohou je postaviť zvodidlá v zákrute, kde sa hora na okraji rúti sto vertikálnych metrov nadol do úzkej rokli-

ny Huken, ktorá len neochotne púšťa prijaté, kozy aj ľudí. A ak v nej skončilo auto, Huken si ho nechal.

Mal som takmer osemnásť, Carl ešte nedovršil sedem-
násť, keď nám zomreli rodičia. Sledovali sme ich, ako v ot-
covom čiernom Cadillacu DeVille prechádzajú zákrutou
a miznú dolu kopcom. Úradníci nám dali za pravdu, že keby
tam stáli zvodidlá, nestalo by sa to. Až keď z cesty zišli ďalšie
dve autá, ustúpili a prevzali zodpovednosť za bezpečnosť.

Carl sa vrátil a opäť si sadol.

„Začínajú cez víkend.“

„Páni,“ usmial som sa. „To je skvelá správa. Ako sa ti
podarilo tak rýchlo ich presvedčiť?“

„Bol som Carl,“ odpovedal vážne. „Vraj si máme vybrať,
akú farbu chceme mať na zvodidlách.“

Zasmial som sa. Pripili sme si.

„Menej pozitívne je, že chcú najprv vytiahnuť autá.“

Takmer mi zabehlo pivo. „Žartuješ?“

„Nie. Vraj na to nasadia dva žeriavy s kladkovým systé-
mom. Nerozumiem tej kladke, ale ty asi áno.“

Prikývol som. Aj keď som sa učil len teóriu na odbornú
skúšku pre automechanikov, vedel som, ako funguje kladka.
Aj písmenká mi menej skáču, keď sú vo vzorci len tri či štyri.

Carl sa zas vyznal v obchodoch. Keď skončil strednú ob-
chodnú školu a s Mari to nevyšlo, starosta Aas mu vybavil
štipendium od spolku nórskeho emigrantov v Minnesote.
Ozýval sa mi, len keď potreboval peniaze. Pätnásť rokov
som ho nevidel. Odkedy sa však pred ôsmimi rokmi vrátil
z USA, vídali sme sa takmer každý deň.

Mnohých prekvapilo, že sme sa – dvaja dospelí bratia –
rozhodli žiť spolu na horskej farme. Opäť sa šírili staré
klebety. Predpokladám, že väčšinou o mne. Ľudia si myslia
svoje, keď na mieste, ako je Os, oslávite tridsiate narodení-
ny bez toho, aby ste si založili rodinu.